

Specvlvm Privilegiorum Regularivm In Commvni

Pedro <de los Angeles>

Coloniæ Agrippinæ, 1681

§. II. Triplex conclusio pro resolutione puncti proponitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61715](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61715)

autem temporis debeat transire ad præferendum contra privilegia Regularium, ex specialibus privilegiis concessis, §. 3. hujus puncti dicemus.

§. II.

Triples conclusio pro resolutione puncti proponitur.

Privilegia merè gratiosa, quæ in alterius gravamen, aut detrimentum non redundant, nunquam deperdi, nec per non usum contrarium, etiam si longissimum tempus pertranseat. Illa appellamus privilegia merè gratiosa, quæ privilegiato afferunt commodum, & aliis non inferunt incommodum, vel aliquod gravamen, aut servitutum inducunt: ut non jejunandi, comedendi carnes, lacticia, audiendi sacrum tempore interdicti, celebrandi tali tempore, & similia. Inter quæ computantur privilegia confitendi, absolvendi à reservatis, vel censuris, concionandi, &c. quia hæc minimè in Episcopi, aut Parochi gravamen, sed potius levamen cedunt; quia non diminuunt eorum potestatem, sed eos adjuvant in suo ministerio. Ratio assertionis est: quia hæc privilegia ob non usum, vel contrarium usum non deperduntur; per legem statuentem amitti debere: quia nulla datur; siquidem omnes leges, & textus, qui poterant adduci in oppositum, non de istis privi-

legiis gratiosis loquuntur; sed de illis quæ in aliorum gravamen cedunt, de quibus dicemus conclusione sequenti. Nec perduntur per tacitam renuntiationem in eis inventam; siquidem ut diximus tract. 11. de legibus, cap. 6. num. 102. per non usum, aut usum contrarium, non præsumitur quis renuntiare privilegiis merè gratiosis; siquidem ista non obligant ad usum sui: & stat privilegiatum velle conservare privilegium merè gratiosum, & ob aliquos fines nolle uti illo, quin ob hoc illi renuntiare judicetur. Nec etiam amitti possunt hæc privilegia per præscriptionem, quamvis longissimum pertranseat tempus: quia in privilegiis quæ solas actiones privilegiati concernunt, nulla dari potest præscriptio: nam ad hanc requiritur, quod præscribens habeat in illa re continuatam possessionem, ratione cujus dominium rei, quod erat in uno transferatur ad alium. In his autem privilegiis nullam possessionem potest alius habere, nullumque dominium est transferibile in ipsum, ut ex se constat: ergo nullo modo dicta privilegia gratiosa, deperduntur per non usum, aut usum contrarium, atque ita docent Lezana tom. 2. verb. privileg. num. 15. & 16. Salas disp. 4. punct. 18. n. 4. Hieronym. Garcia in politic. Regul. tom. 1. tract. 8. diff. 1. dub. 7. num. 14. Suarez lib. 8. de leg. cap. 34. num. 17. Bonac. disput. 1. q. 3. punct. 8. §. 5. num. 5. Tambur. tom. 1. disp. 16. q. 14. num. 2. Basil. cap. 18. §. 3. num. 22. Palaus tract. 3. disp. 4. punct. 18. num. 3 & punct. 19. n. 1. Petrus ab Angelis dispus.

disput. 3. sect. 2. num. 8. Layman. lib. 1. tract. 4. c. 23. n. 20.

Privilegia cendentia in aliorum præjudicium per præscriptionem amitti valent.

14. Assertendum est secundo : quod privilegia illa, quæ in aliorum gravamen cedunt, vel quia aliquam servitutem alterius annexam habent, vel quia sunt de exercenda aliqua actione aliis onerosa, ut de exigendo aliquo tributo, de exemptione à solutione decimarum, Gabellarum, aut aliarum distributionum, &c. si cætera adsint, de quibus diximus §. *precedenti*, specialiter, illorum notitia, opportunitas, & occasio illis utendi, & nullum impedimentum, nulla revocatio sit in contrarium; per non usum, vel per usum contrarium, & per præscriptionem deperduntur, si tempus ad præscriptionem præterierit. Hæc assertio est communis inter Doctores, & probatur. Tum: quia per contrarium usum, vel per non usum data opportunitate, in jure præsumitur privilegiatum renunciare privilegio, *cap. cum accessissent, de constitutionibus, cap. accidentibus, de privilegiis*. Cæterum cum hæc jura solum fundentur in præsumptione animi renunciandi, si liberè talis animus non detur, ob istum titulum factæ renuntiationis, numquam privilegium deperditur, ut infra dicemus. Quare melius probatur assertio: quia gravatus per privilegium, potest præscribere contra privilegiatum possidendo suam libertatem ab illo onere, toto tempore, quo privilegiatus non utitur liberè suo privilegio data opportunitate, & occasione: ergo si tempus ad præscriptionem transierit, privilegiatus amittit dominium, alteri onus imponendi, & gravatus eximitur ab

illo onere, quod est per præscriptionem amitti privilegium: nam hæc vim habet auferendi ab uno dominium, & illud in alium transferendi, ut diximus *tom. 3. tract. 12. c. 2. n. 1.* ergo dicta privilegia per præscriptionem contra illa deperduntur, per non usum privativum, vel usum contrarium, toto tempore ad præscriptionem requisito. Sic Layman. *num. 21. Lezana n. 16. Garcia num. 15. Palau punct. 18. num. 4. & punct. 19. n. 7. N. Fr. Ferrus ab Angelis num. 14. Suarez n. 16. Bonacin. num. 3. Tambur. num. & alij.*

15. Sed assertionem aliqui merito limitant, dicentes quod quando privilegia conceduntur privilegiato, ut utatur illis cum clausula, *prout libuerit, quando voluerit*, etiam si illis per multum tempus non utatur, illa minimè amittet. Non quidem renuntiatione facta, quæ hic locum non habet; sed quia ejus libero arbitrio usus illorum committitur, & sic per hoc quod illis non utatur, vel contra riè utatur, non ob id censetur velle renunciare privilegio, cum usus illius suo libero arbitrio relinquatur. Non præscriptione: aliàs illa clausula inutilis esset in privilegio, nihilque operaretur: quia in omni privilegio taciè includitur, ut privilegiatus eo utatur prout voluerit, nec enim obligatur ad eo utendum: ergo quando expressè ponitur, ut aliquid opere- tur; intelligenda est, ut etiam tempore præscriptionis, eo uti, vel non uti possit, sine præjudicio: quod sanè sibi inferretur, si tēpus præscriptionis computaretur contra ipsum; itaut trans-

acto illo, amitteret privilegium. Felin. in cap. cum accessissent, de praescriptionibus, num. 26. & 27. Molina de Hispan. primogen. lib. 2. c. 7. in fine, §. sed verius videtur. Azevedo leg. 5. tit. 7. lib. 2. nova compil. in fine. Azor. lib. 5. c. 4. q. 8. Palaus punct. 18. n. 5. Garcia dub. 5. n. 15.

Quomodo per abusum privilegium perdat

16. Afferendum est tertio, eum qui abutitur privilegio, dignum esse illo spoliari, illudque amittere: Nam privilegium meretur amittere, qui concessa sibi abutitur facultate, cap. ubi, distinct. 34. cap. privilegium 1. q. 3. cap. licet. de Regularibus. Tunc autem dicitur aliquem abuti privilegio, quando vel illud extendit ultra id, quod sibi concessum est, vel ex illius usu sumit occasionem liberius delinquendi; vel quando suis pravis moribus, fini motivo privilegij contradicit, & alijs similibus casibus. § Quod vero ipso facto nulla expectata iudicis sententia, amittatur privilegium per abusum; Aliqui absolute negant; nisi praecedente superioris sententia, saltem criminis declaratoria. Tum quia in dictis iuribus solum asseritur mereri privilegio privari, qui eo abutitur; non quod ipso facto privetur. Tum etiam quia licet de facto illis privari diceretur, cum sit lex poenalis, qua privatio imponitur in poenam abusus; non obligat nisi post iudicis sententiam: ut diximus tom. 3. tract. 11. de legibus c. 2. n. 59. atque ita tenent in praesenti Suar. lib. 8. de legibus, c. 36. n. 8. Palaus tom. 3. tract. 3. disp. 4. punct. 20. n. 3. Fr. Petrus ab Angelis disp. 3. sect. 2. n. 20. Bruno Cassaing. de privileg. tract. 1. cap. 5. propos. 3. Fr. Antonius à

Spiritu sancto tract. 1. disp. 1. sect. 7. n. 147. Pelliz. tract. 3. c. 1. q. 10.

17. Sed distinguendum est: vel enim in iure abutens privilegio, in poenam privatur illo; & tunc vera est praecedens sententia: & sic requiritur ad minus sententia declaratoria criminis, ad talem privationem, ut in cap. consingit 2. de sentent. excommuni. Clericus incedens sine habitu, & tonsura amittit privilegium Clericale; sed ter admonitus, & per sententiam condemnatus. Idem habetur in cap. ex litteris, de vita, & honestate Cleric. Ubi Clericus negotiator privatur privilegio exemptionis à tributis; sed ter admonitus, & negotiator declaratus, in c. ult. de immunitat. Ecclesiar. Quod post criminis declarationem intelligitur. § Vel abutens tali privilegio, eo privatur, quia fuit illi concessum sub aliqua conditione, quae non apponitur propter abusum: & tunc ipso facto privatur privilegio, nulla expectata sententia: ut in cap. 2. de postulat. Praetorum, cap. cum in cunctis de electione. Qui indignum eligit ea vice iure eligendi ipso facto privatur; quia sub ea conditione conceditur facultas eligendi, ut dignum eligant: & non aliter. Similiter Clerico conjugato conceditur gaudere privilegio Clericali, si habitum deferat Clericalem, & inserviat alicui Ecclesiae; quo privatur eo ipso, quod laice vivat. In Trident. session. 23. cap. 6. de reformat. cap. ex parte, de Cleric. conjugat. § Vel denique ob abusum cessat totalis finis privilegij: & tunc ipso facto cessat privilegium; vel in totum, si omnino cesset finis; vel quoad aliquam

aliquam partem, si quoad illam finis cessat: ut si beneficiario concedatur privilegium lucrandi fructus suæ præbendæ, absque residentia, ob studium; si non studeat, sed terat tempus vanis rebus occupatus, amittitur privilegium; non absolutè; sed quoad lucrandos fructus illius temporis, quo studiis non vacat: eo quod tunc privilegiatus non est, & beneficiarius absque privilegio, non residens, pro eo tempore non facit fructus suos. Suarez lib. 8. cap. 36. num. 7. Palau punct. 20. num. 4. Bonacin disput. 1. q. 3. punct. ultim. §. 7. in fine. Salas disput. 17. sect. 13. num. 68.

§. III.

Ex dictis corollaria quedam inferuntur.

Obrenuntiationem tacitam, sine animo renuntiandi non amittitur privilegium.

18. **L**X dictis inferitur primo privilegia ob non usum privativum, vel ob usum contrarium, non amitti (saltem in foro conscientie) propter renuntiationem tacitam imbibitam illis; nisi simul cum non usu animus adsit renuntiandi, & à potente renuntiare privilegio: & idem est pro foro externo, si talem animum non fuisse constaret. Et sic solum ob præscriptionem possunt amitti, transacto tempore ad illam. Quia ut diximus tract. 11. de leg. cap. 6. num. 102. stat optime aliquem velle conservare privilegium, & ob alios fines, quam ob renuntiationem velle illo non uti: quia per illud non cogitur ad utendum, & potest velle conservare facultatem utendi, & non uti

ob aliquem finem. Et sic solum potestatem talem amittit, quod est privilegium, qui animum habet renuntiandi, & legitime renuntiare potest, ut colligitur ex l. voluntaria, cap. de excusat. tutor, l. 2. de his, qui sponte munera subeunt, leg. 2. de privilegiis veteranis: ubi dicitur non labefactari privilegium impunitatis, ab oneribus Civitatis, esto quis aliqua munera sponte subeat; eo quod animus renuntiandi non inducitur, ex eo, quod quis contra privilegium operetur. Pellizzar. tract. 8. cap. 1. quest. 8. num. 114. Bruno tract. 1. cap. 5. propos. 1. Lezana tom. 2. verb. privil. num. 16. Basil. lib. 8. cap. 8. §. 3. num. 27. Salas disp. 17. sect. 13. num. 66. Palau punct. 19. num. 27. Petrus ab Angelis disp. 3. sect. 2. num. 25. Suarez lib. 8. cap. 35. num. 10. & 25. Bonacina punct. 8. §. 6. num. 12. Layman. lib. 1. tract. 4. cap. 23. num. 230. § Optimum autem erit consilium, quod si privilegiatus aliquid, quod sit contrarium privilegio operetur, absque animo illi renuntiandi, illud faciat præmissa protestatione non præjudicandi privilegio: nam talis protestatio excludit voluntatem renuntiandi, etiam pro foro externo, & ostendit talem actum non esse formaliter contrarium privilegio; sed usum illius. Salas sect. 13. num. 63. Tamburin. q. 14. n. 8. Lezana n. 16. Suarez c. 35. n. 3.

19. Ex quo inferitur secundo: Privilegio uti potest per sententiam condemnatoriam, quæ tractum successivum actuum secum afferunt, eo quod fecerit actum privilegio contrarium, & hoc